

STATISTIKA IZDANIH GEODETSKIH PODATKOV V LETU 2004

Irena Ažman

1 UVOD

Geodetska uprava Republike Slovenije (v nadaljevanju: geodetska uprava) zagotavlja temeljne podatke o prostoru, ki so osnova za opisovanje, povezovanje in lociranje vseh drugih podatkov, ki se tičejo prostora oz. vplivajo nanj. Geodetski podatki so podatki o nepremičninah (zemljiški kataster, kataster stavb), o prostorskih enotah in naslovih (register prostorskih enot), podatki o geodetskih točkah, zemljepisnih imenih ter topografsko-kartografski podatki (ortofoto, topografski načrti in karte, pregledne karte, modeli reliefa in višin, topografska baza ...).

Izdajanje geodetskih podatkov je poleg vodenja in vzdrževanja geodetskih evidenc ena pomembnejših dejavnosti Geodetske uprave. Podatki se lahko izdajajo v obliki potrdil, kot jih določa predpis o vrstah in vsebini potrdil iz zbirk geodetskih podatkov. Izdajanje podatkov, ki niso vsebovani v potrdilih ali pa se izdajajo v drugačni obliki, ureja Uredba o tarifah za izdajanje geodetskih podatkov (Ur. l. RS, št. 60/02, 116/03 in 45/04), ki določa tarife in način obračunavanja nadomestila za uporabo geodetskih podatkov.

Možni načini pridobitve geodetskih podatkov so bili v letu 2004 naslednji:

1. v obliki potrdil,
2. v obliki prepisov digitalnih podatkov in v obliki posredovanja analognih podatkov (tiskane karte, kopije načrtov, elaboratov in kart) – izdajanje podatkov na okencih,
3. vpogled v opisne podatke zemljiškega katastra (aplikacija CBZK) za uporabnike državne uprave,
4. vpogled v opisne podatke registra prostorskih enot za uporabnike državne uprave,
5. brezplačen vpogled v zbirke geodetskih podatkov, dostopen preko domače spletne strani Geodetske uprave www.gu.gov.si,
6. dostop do geodetskih podatkov z vpogledovalnikom PREG za registrirane uporabnike preko portala prostor.gov.si,
7. javni vpogled v podatke o nepremičninah preko portala prostor.gov.si,
8. osebni vpogled v podatke v lasti posamezne osebe preko portala prostor.gov.si,
9. neposreden dostop do baz geodetskih podatkov za velike uporabnike v okviru državne uprave.

Za podatke, izdane v obliki potrdil, plačujejo uporabniki upravne takse, za vse druge načine uporabe podatkov, ki niso brezplačni, pa nadomestilo za uporabo geodetskih podatkov, za kar so v letu 2004 glavni urad in območne geodetske uprave skupaj izdali za približno 208.000.000 SIT računov. Znesek v letu 2004 je nižji od zneska v letu 2003 za približno 15 %.

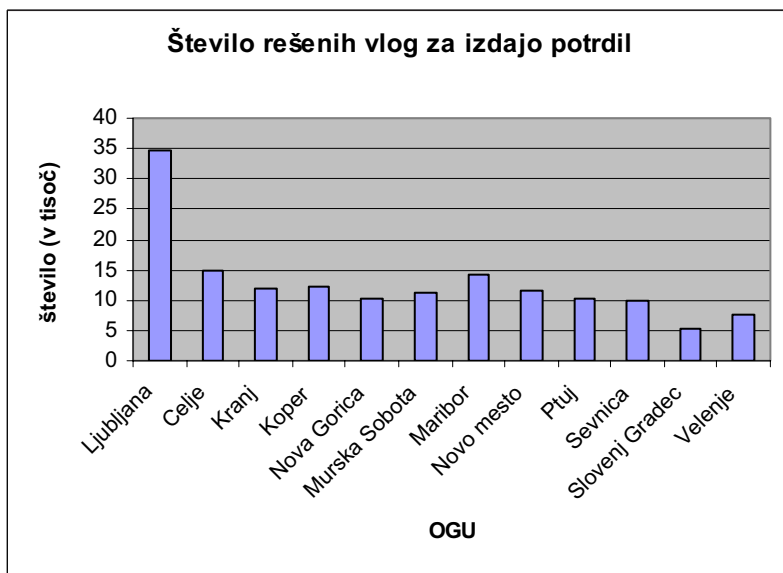
V nadaljevanju so podane statistike za nekatere vrste dostopov do geodetskih podatkov.

2 IZDAJANJE POTRDIL

Potrdila izdajajo območne geodetske uprave, manjši del tudi glavni urad. Potrdila se izdajajo iz zemljiškega katastra, katastra stavb in registra prostorskih enot in so namenjena predvsem izvajanju upravnih postopkov na državni in lokalni ravni. V letu 2004 so se potrdila izdajala iz produkcijskih baz, torej iz baz, namenjenih vodenju in vzdrževanju javnih evidenc.

V letu 2004 je bilo izdanih več kot 154 000 potrdil, in sicer:

- iz zemljiškega katastra (načrt parcele, opisni podatki o parceli, posestni list, lastninski list),
- iz katastra stavb (opisni podatki o stavbi, opisni podatki o delu stavbe),
- iz registra prostorskih enot (podatki o naslovu stavbe).

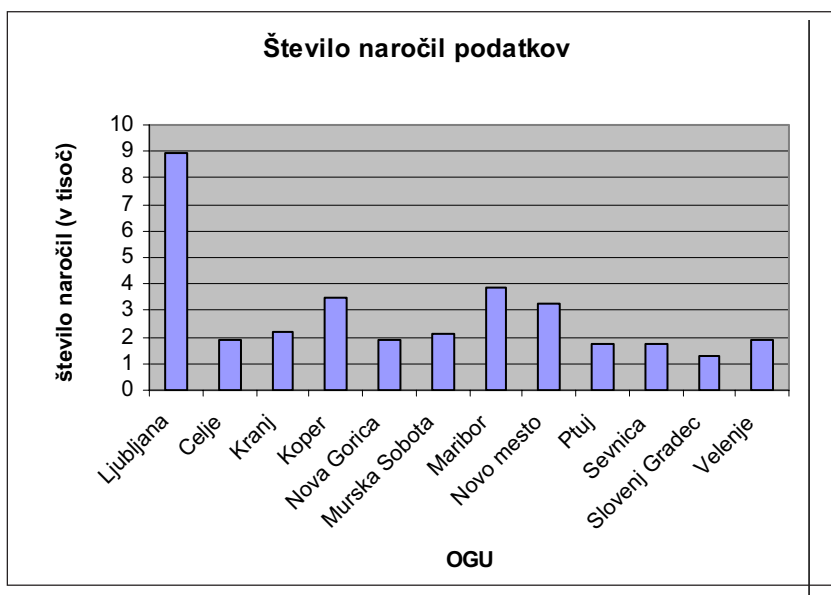

Slika 1: število rešenih vlog za izdajo potrdil v letu 2004 po OGU-jih.

3 PREPISI DIGITALNIH PODATKOV IN IZDAJA ANALOGNIH PODATKOV

Podatke, ki niso vsebovani v potrdilih, je mogoče dobiti proti plačilu stroškov po tarifi, določeni s predpisom ministra. Podatke izdajajo območne geodetske uprave in glavni urad geodetske uprave.

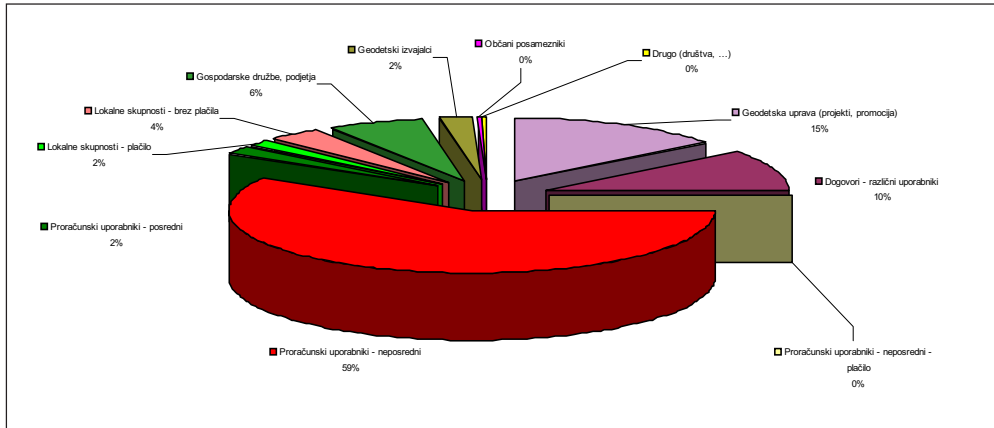
Velika večina podatkov, ki jih izdajo **območne geodetske uprave**, se nanaša na podatke zemljiškega katastra in geodetskih točk (čez 90 %), drugo pa so podatki katastra stavb in registra prostorskih enot. Podatki se izdajajo pretežno geodetskim podjetjem, ki na podlagi dovoljenja geodetske uprave opravljajo geodetske storitve – strokovna dela in postopke v zvezi z nalogami geodetske službe. V letu 2004 je bilo na območnih geodetskih upravah skoraj 35 000 naročil za geodetske podatke, bruto vrednost izdanih podatkov pa je znašala 143.000.000 SIT.

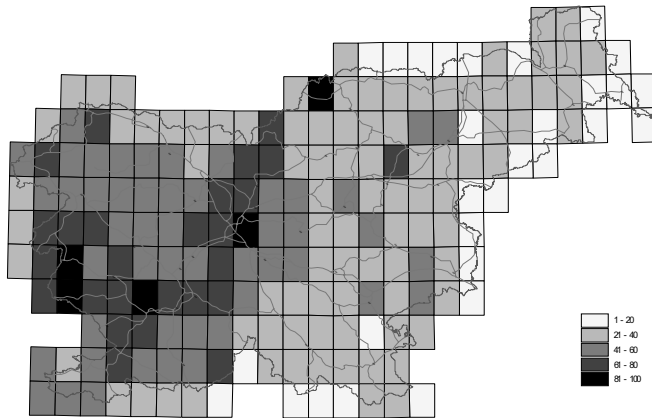
Slika 2: Število naročil podatkov (in izdanih računov) po OGU-jih.

Glavni urad izdaja podatke zemljiškega katastra, katastra stavb, podatke o prostorskih enotah in hišnih številkah, geodetskih točkah, zemljepisna imena, digitalne modele višin, karte ter topografske in kartografske podatke. V letu 2004 je bilo izdanih za 413.000.000 SIT podatkov (brez DDV). Velika količina podatkov je bila izdana brezplačno, največ neposrednim uporabnikom državnega proračuna, katerim je bilo brezplačno izdano za 242.000.000.SIT podatkov. Tako je glavni urad kljub 2000 naročilom podatkov obračunal nadomestilo za uporabo geodetskih podatkov le v skupni vrednosti 53.000.000 SIT, kar predstavlja **samo 13 % vrednosti izdanih podatkov**.

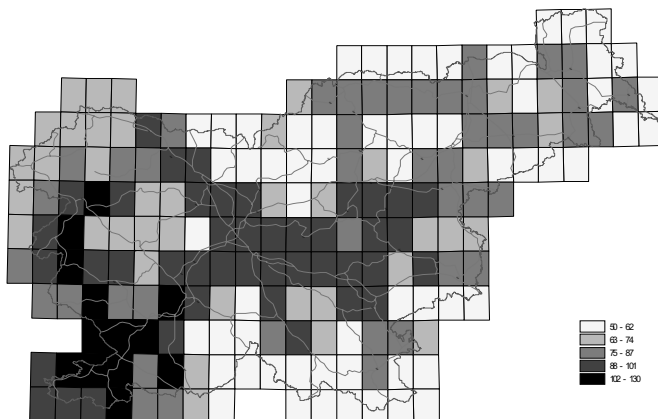
V analogni obliki se največ izdajajo tiskane karte (DTK 25, DTK 50 in pregledne karte) ter razne kopije, predvsem kopije temeljnih topografskih načrtov. Sliki 4 in 5 prikazujeta število izdanih tiskanih listov DTK 25 ter število izdanih datotek topografskih podatkov merila 1 : 25 000 po listih. V obeh primerih je uporabnike bolj zanimala zahodna polovica države.

Slika 3: Vrednost izdanih podatkov na glavnem uradu po skupinah uporabnikov.

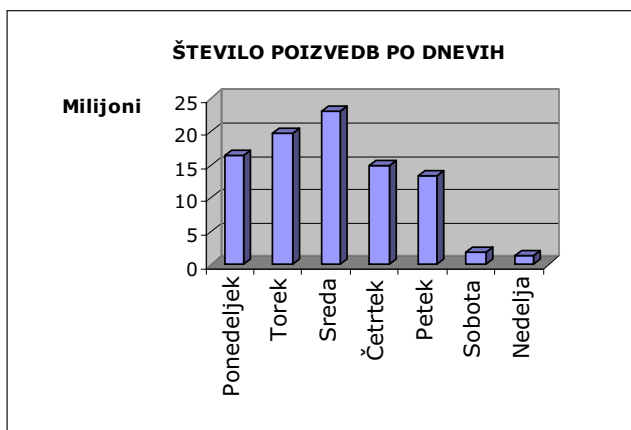
Slika 4: Število izdanih državnih topografskih kart merila 1 : 25 000 po listih.

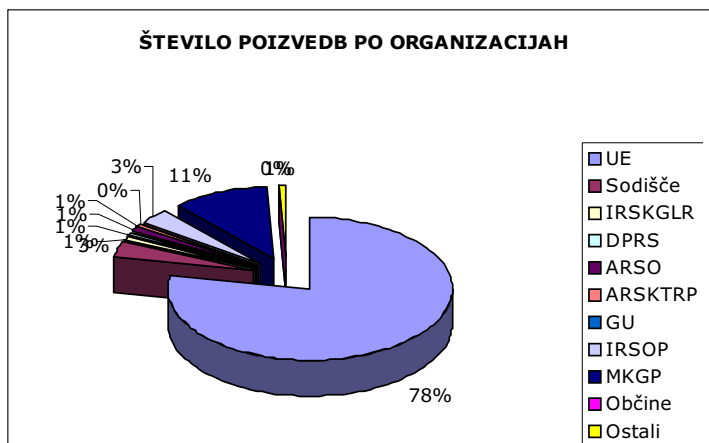
Slika 5: Število izdanih datotek topografskih podatkov merila 1 : 25 000 po listih.

4 RAČUNALNIŠKI DOSTOP DO OPISNIH PODATKOV ZEMLJIŠKEGA KATASTRA

V letu 2002 je bil omogočen računalniški dostop do opisnih podatkov distribucijske baze zemljiškega katastra, ki se nahaja na Centru Vlade Republike Slovenije za informatiko in se vzdržuje dnevno na podlagi sprememb v produkcijski bazi. Dostop je bil omogočen vsem upravnim enotam in posameznim državnim organom, vključenim v državno komunikacijsko omrežje. Skupno je bilo v letu 2004 prijavljenih čez 2000 uporabnikov. Podatki se uporabljajo za izvajanje upravnih postopkov ter drugih nalog. Dostop do podatkov zemljiškega katastra je pomembno prispeval k zmanjševanju časa za izvedbo posameznega upravnega postopka. V letu 2005 se bo ta način dostopa postopoma ukinitil in geodetska uprava bo vse njegove uporabnike prenesla na novo aplikacijo, ki preko spleta omogoča enoten vpogled v opisne in grafične podatke različnih geodetskih podatkovnih zbirk. Skupno je bilo v letu 2004 zabeleženih čez 90 000 000 poizvedovanj po opisnih podatkih zemljiškega katastra, daleč največji uporabniki (slika 7) pa so bili zaposleni na upravnih enotah.

Slika 6: Število dostopov do centralne baze zemljiškega katastra po dnevih.

Slika 7: Uporabniki neposrednega dostopa do podatkov centralne baze zemljiškega katastra v letu 2004.

UE - upravne enote,

IRSKGLR - Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribolov,

DPRS - Državno pravobranilstvo RS,

ARSO - Agencija RS za okolje,

ARSKTRP - Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja,

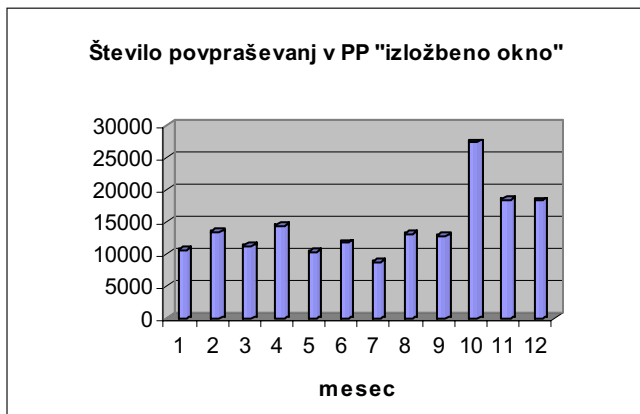
GU - geodetska uprava,

IRSOP - Inšpektorat RS za okolje in prostor,

MKGP - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

5 BREZPLAČNI VPOGLEDOVALNIK »IZLOŽBENO OKNO«

Vpogledovalnik je dostopen na domači spletni strani geodetske uprave in omogoča iskanje in prikaz določene lokacije na podlagi naslova ali zemljepisnega imena. Iz slike 8 je razvidno število povpraševanj po mesecih. Vpogledovalnik se bo v letu 2005 vgradil v sistem javnih vpogledov, dostopnih preko portala prostor.gov.si.

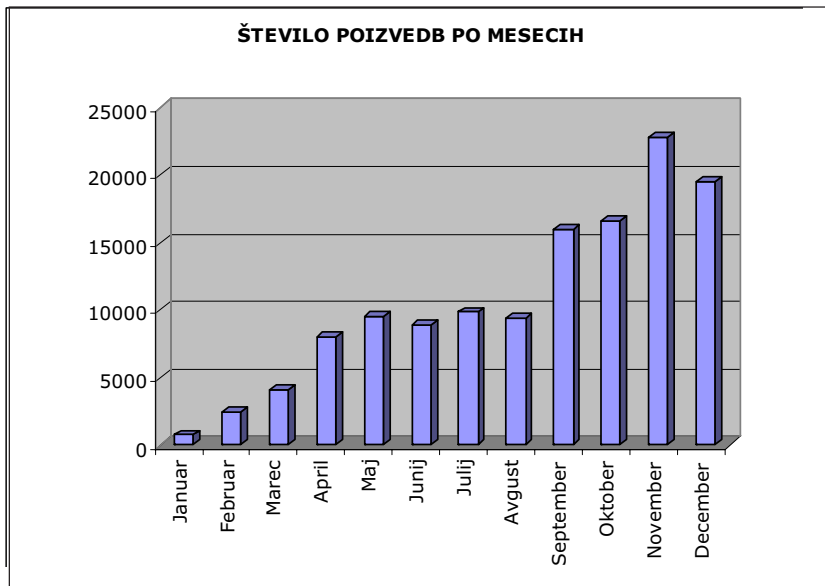

Slika 8: Število povpraševanj v vpogledovalniku izložbeno okno.

6 VPOGLEDOVALNIKI PREKO INTERNETA NA PORTALU »PROSTOR.GOV.SI«

6.1 VPOGLED ZA REGISTRIRANE UPORABNIKE

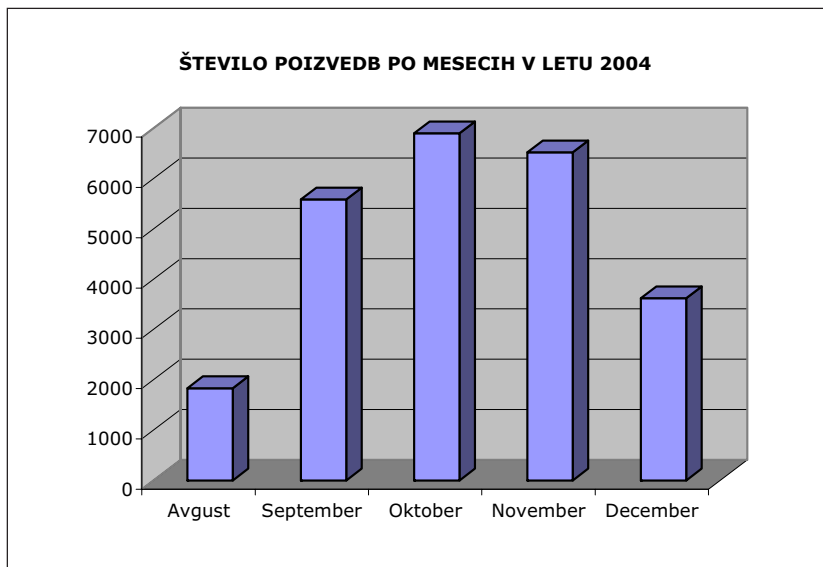
Od leta 2004 Geodetska uprava Republike Slovenije omogoča vpogled v geodetske podatke preko spleta. Omogočen je vpogled v opisne in grafične podatke zemljiškega katastra, katastra stavb in registra prostorskih enot s hišnimi številkami. Pred avgustom so uporabniki to storitev uporabljali testno, kasneje pa skladno z določili uredbe o tarifah za izdajanje podatkov in Pravilnika o pogojih in načinu računalniškega dostopa do podatkov zemljiškega katastra, katastra stavb in registra prostorskih enot. Slika 9 prikazuje število poizvedb po mesecih.

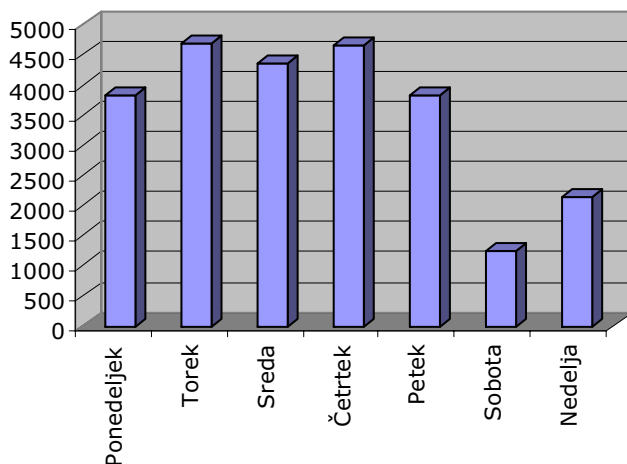
Slika 9: Število poizvedb, ki so jih opravili registrirani uporabniki, po mesecih.

6.2 JAVNI IN OSEBNI VPOGLED

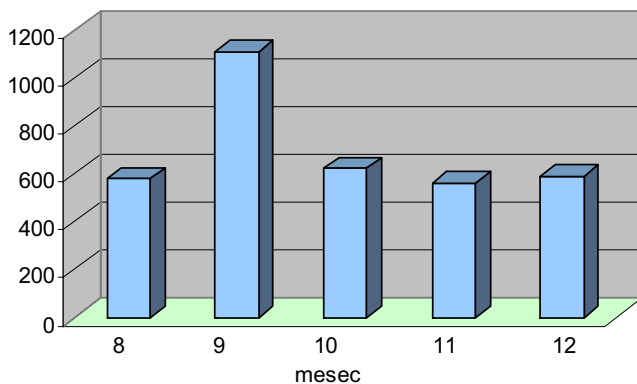
Javni vpogled je namenjen vsem uporabnikom. Je plačljiva storitev, zaenkrat samo z e-moneto. Od 25. avgusta dalje, ko je bila storitev omogočena, je bilo opravljenih 24 460 poizvedb (slika 10), od tega največ v mesecu oktobru. Ker javni vpogled uporabljajo v veliki meri tudi fizične osebe, je število poizvedb tudi ob koncu tedna precejšnje (slika 11).

Slika 10: Število poizvedb pri javnih vpogledih po mesecih.

ŠTEVILO POIZVEDB PO DNEVIH V TEDNU*Slika 11: Število poizvedb v okviru javnih vpogledov po dnevih v tednu.*

Osebni vpogled je namenjen vpogledu v podatke v lasti posamezne osebe. Vsak lastnik nepremičnin lahko brezplačno vpogleda v podatke, ki so v geodetskih evidencah vodeni kot nepremičnine v njegovi lasti ob pogoju, da se identificira z ustreznim digitalnim spletnim potrdilom. Število poizvedb po mesecih prikazuje slika 12.

Število osebnih vpogledov*Slika 12: Število osebnih vpogledov po mesecih.*

7 NEPOSREDEN DOSTOP DO GEODETSKIH PODATKOV ZA VELIKE UPORABNIKE V DRŽAVNI UPRAVI

Do nekaterih podatkov iz registra prostorskih enot dostopajo posamezni večji uporabniki v državni upravi neposredno. Podatke prevzemajo v državne registre in druge evidence. Z uvedbo enotnega distribucijskega okolja se bo ta način uporabe podatkov postopoma ukinitil, uporabniki bodo preneseni na enotno distribucijsko okolje in bodo dostopali do podatkov preko izdelanih vmesnikov.

Uporabnik	Namen uporabe
Ministrstvo za notranje zadeve	centralni register prebivalstva, register stalnega prebivalstva
Davčna uprava	register davčnih zavezancev
Agencija za javnopravne evidence in storitev	poslovni register Slovenije
Statistični urad Republike Slovenije	statistični register teritorialnih enot, statistična raziskovanja
Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport	evidenca šoloobveznih otrok
Ministrstvo za obrambo	lasten informacijski sistem

8 ZAKLJUČEK

Uporaba geodetskih podatkov narašča iz leto v leto, tako v javni upravi, kjer so geodetski podatki sestavni del mnogih državnih registrov in podlaga za odločanje v upravnih postopkih na različnih ravneh, kot tudi v gospodarskih družbah, privatnih podjetjih, šolstvu, raziskovalni sferi in drugje. Iz prispevka je razvidno, da trenutno obstaja precej različnih načinov, kako do podatkov geodetske službe. V letih 2005 in 2006 bo geodetska uprava poenotila različne načine izdajanja, vsem bo osnova enotni sistem distribucije, lociran na Ministrstvu za javno upravo. Poleg geodetskih podatkov bo vanj vključevala tudi druge prostorske podatke. Potrdila, prepisi podatkov in vpogledi v podatke bodo uporabljali iste distribucijske baze in iste programske rešitve za dostop do podatkov ne glede na to, na kateri enoti geodetske uprave ali izven nje bo uporabnik pridobil podatke.

Irena Ažman

Geodetska uprava Republike Slovenije

Zemljemerska ulica 12

SI-1000 Ljubljana

E-pošta: Irena.Azman@gov.si